

det egentlig kommer til Behandling her i Rigsdagen, og det viser sig nu efter Statsministerens Udtalelse, at det er i den Grad i sidste Øjeblik, at man maa anmode Lands-tinget om endelig at skynde sig med at afgøre Sagen paa nogle faa Dage. Jeg skal imidlertid paa ny tillade mig at minde om det, jeg fremhævede, at Situationen i For-aaret var en anden, at det den Gang blev erklæret — det var en Erklæring, der faldt fra den fungerende Statsminister —, at der den Gang var Enighed mellem Regeringen og de delegerede om, hvorledes man vilde stille sig under Forhandlingerne paa Island. Efter alt, hvad der den Gang forelaa, maa det antages, at den Enighed, som saa-ledes blev konstateret, men ikke nærmere udredet, gik ud paa, at man vilde opret-holde Rigets Enhed, idet man tog bestemt Afstand fra en simpel Personalunion, at man endvidere vilde fastholde fælles Indfødsret, den fælles Højesteret og fælles Udenrigsstyre, og at man vilde søge at give den danske Regering Lejlighed til og Ret til at optage Forhandling med den islandske Lovgivningsmagt, og endelig, at man vilde søge først og fremmest en endelig og afsluttende Afgørelse paa Forhandlingerne, en Afslutning, der ikke blot betød en simpel Ud-sættelse af Stridspunkterne til en noget senere Periode. Der var om selve disse Principper ogsaa for saa vidt Enighed under Udvalgsbehandlingen mellem de tre Partier og det konservative Folkeparti, men denne Enighed gik over Styr paa et ganske bestemt Punkt, idet det konservative Parti hævdede, at man ogsaa i Fremtiden maatte fastholde det fælles Handelsflag paa internationalt Søterritorium. Vi mente det, fordi vi gik ud fra, at det var mere end et Symbol. Dermed stod og faldt i Virkeligheden selve Realiteten, om det skulde være een Stat eller to Stater. Det var vor Opfattelse, at hvis man vilde hævde det danske Riges Enhed udadtil, hvis man vilde modsætte sig en simpel Personalunion, der den Gang blev afvist fra alle danske Partiers Side, maatte man gøre sig klart, at saa maatte man ogsaa fastholde Kravet om fælles Handelsflag. Hvis man omvendt vilde imødekomme Islænderne, for at blive fri for videre Besværighed, og gaa ind paa de islandske Ønsker, vilde det straks vise sig ugørligt at fastholde de principielle Krav om Rigets Enhed, og det vilde hurtigt vise sig, at man derved een Gang for alle havde indrømmet den islandske Suverænetet, hvorved det danske Rige blev delt i to selv-stændige Stater.

Det vil erindres med Hensyn til Sagens

Behandling her i Rigsdagen at paa det Tids-punkt, da Regeringen bebudede sit Forslag om Forhandlinger i Reykjavik, fremsatte saavel Venstre som det konservative Folkeparti Krav om en offentlig Forhandling paa Rigsdagen, for at det danske Folk kunde tage Stilling til disse Spørgsmaal og forberede sig til deres Afgørelse. Det konservative Folkeparti fastholdt denne Opfattelse og søgte efter Evne at føre den igennem. Fra Regeringens og Regeringspartiernes Side blev der sagt det mindst mulige under For-handlingen. Venstres Ordfører udtalte sig saare skeptisk og tog, saa vidt jeg erindrer, overhovedet ikke Ordet, da Sagen kom til Afgørelse. Selve Udvalgsbehandlingen var, som Udvalgsmedlemmerne vist vil erindre, meget formel, og det var kun med stor Knap-hed, at det konservative Folkeparti for sit Vedkommende fik Lejlighed til at gøre det fornødne Arbejde i Sagen. Udvalgets Be-tænkning forelaa for Rigsdagens Medlemmer, umiddelbart før Forhandlingen fandt Sted, saa sent, at det var meget vanskeligt, for ikke at sige umuligt for Rigsdagens Medlemmer at sætte sig ind i Sagens Akter, de manglede i Virkeligheden den fornødne Tid dertil. Det Billede, man maa give af den danske Rigsdags og den danske Offent-ligheds Behandling af dette Spørgsmaal, former sig da som følger: De afgørende For-handlinger henlagdes til Reykjavik, hvor-ved den danske Rigsdags virkelige Del-tagelse i Sagens Behandling under Forhand-lingerne var ganske udelukket. Dele-gationen rejste til Island uden noget egentlig bestemt Mandat, skønt det maatte antages, at den vilde blive stillet overfor ret vidtgaaende og tydelig præciserede Krav fra Islands Side. En udførlig og offentlig Diskussion vanskeliggjordes, fordi man her i Rigsdagen saavel fra Regeringspartierne som fra Venstres Side undveg en dybt-gaaende Drøftelse, og fordi der heller ikke var Tid til denne. Man kan da egentlig ikke undre sig over, at den Enighed mellem Re-geringen og de tre Partier, om hvilken den fungerende Statsminister udtalte sig, ikke har ført til de forventede Resultater, men at de delegerede tværtimod er vendt til-bage til Danmark med et Forslag, der paa alle afgørende Punkter er i Modstrid med de Standpunkter, som man før Afrejsen tænkte sig at ville fastholde. Dette Re-sultat var for den danske Offentlighed meget lidt tilfredsstillende. Den højtærede Statsminister har under sin Omtale af Sagen i det andet høje Ting rettet stærke Angreb paa vore Forgængere, paa tidligere Tidens Regeringer og Rigsdage for Behand-